

Fredagen den 3 december

å Malmöhus slott kl 19.00.

Slaget vid Lund 300 år.

Föredrag av museiinspektören vid Tøjhusmuseet i København, Kay S Nielsen.

Supé, anmälan om deltagande till klubbmästaren senast den 30/11 kl. 12.00.

Uppvaktning vid monumentet i Lund den 4/12, deltagande frivilligt.

— — — — —»»»»»— — — — —

Ordföranden orienterar

Den i förra numret av Meddelande omnämnda dagen vid P 2 har under eminent ledning av P G Andersson nu avhållits.

Vi är honom mycket tacksamma för hans arbete med denna utflykt, som lockat närmare 30 deltagare, delvis som vi planerat med familjer. Men vi måste också tacka chefen för Kungl Skånska dragonregementet, överste Zickerman, som tog sig en hel lördagsförmiddag för att hälsa oss på sitt regemente – och inte bara hälsa oss, utan också hålla ett synnerligen intressant föredrag över det skånska kriget för 300 år sedan, och dessutom inviterade oss på en drink i officersmässen och dessutom igen visade oss regementets fälttecken, förvarade i kanslihuset.

Efter detta verkligt givande besök, det fjärde i ordningen bland de skånska regementena, gavs vi tillfälle att låta inte historiens, men väl historiernas vingslag svepa kring oss vid ett besök hos Casimir Ehrenborg på Hovdala slott – mottagandet blev så småningom varmt, men slottet var desto kallare....

Till auktionen vid nästa sammankomst hoppas jag, att många tar med sig saker, de vill avyttra. Styrelsen har gjort sitt för att få en bättre kavalitet på utbudet och vi hoppas, att vi har lyckats. Vår kanske nye medlem, Pelle Lindholm, har med sig en hel del trevliga saker, både dekorativa och sällsynta, såsom naga-spjut och afrikanska yxor.

Välkomna till de nästa två träffarna – och glöm inte att meddela klubbmästaren, om ni tänker delta i vår *supé* efteråt!!!.

Er Hartvig Fleege

— — — — —»»»»»— — — — —

Matrikel över medlemmarna

Den utlovade medlemsmatrikeln bifogas detta Meddelande, liksom föreningens stadgar.

Vi uppmanar nu våra medlemmar, att vara *mycket restriktiva* med lämnandet av uppgifter ur matrikeln – betrakta den som en *privat* handling!

Den går inte ut till med oss lierade bibliotek, föreningar, sällskap och organisationer.

Styrelsen

Hartvig Fleege

Berömda regementen

Tillägnas Nils Eric Wessman

Grenadjärregementet till häst friherre von Derfflinger

»Grenadierregiment zu Pferde Frhr. von Derfflinger (Neumärk.) Nr 3»

En uniform från detta regemente hänger på Kungl Armémuseum – vår gamle kung Gustav V var hedersöverste i det och hans namnchiffer sitta på axelklaffarna, så en viss svensk anknytning kan man finna även här.

1914 drogo hela 110 tyska kavalleriregementen i fält, indelade i divisioner och brigader. Endast ett av dem hade emellertid namnet grenadjärer till häst och det räknades in bland de 28 dragonregementena. Övriga förband utgjordes f ö av gardes-du-corps-, kyrassiär-, tungt ryttar-, karabinjär-, husar-, ulan-, hästjagar- och chevaulegerregementen, de sista en bajersk specialitet.

Namngivaren till »hästgrenadjärerna» hade som sagt svensk anknytning: han var visserligen från början österrikare, men gick vid Gustav II Adolfs landning i Tyskland 1631 i hans tjänst. Han blev rent av med tiden svensk generalmajor och övergick efter 30-åriga krigets slut i kurbrandenburgsk tjänst. Visserligen hade han alltså gjort sina första militära erfarenheter under Lennart Torstensson, men han tackade för sist på det märkliga sättet, att han klädde oss vid Fehrbellin 1675. Tjugo år därefter dog han som fältmarskalk och friherre.

Han förde aldrig befälet över det aktuella regementet, som sattes upp flera år efter hans död, nämligen 1704. Han hade emellertid just i slaget vid Fehrbellin använt dragoner som rent kavalleri för första gången och låtit sina dragoner – det fanns åtminstone ett dragonregemente 1918, som var äldre än Nr 3 – deltaga i en attack, som annars reds av kyrassiärer.

Detta användande av tungt kavalleri måtte ha smittat av sig, men Friedrich den stores betyg till det av fadern övertagna kavalleriet var inte gynnsamt: »kolosser på elefanter, som varken begrepo sig på att rida eller slåss». Och hans farhågor visades snart nog av det lätta österrikiska kavalleriet vara föga överdrivna. Han gjorde därför om hela sitt kavalleri till ett rent attackrytteri, där rent av dragonerna utgjorde merparten med 14 regementen mot 13 kyrassier- och 10 husarregementen.

Från 1745 hade dragonerna ljusblå vapenrock och gjordes 1842 ännu mera lika infanteriet, då de fingo pickelhuva och grön vapenrock; 1889 fingo de för att åtminstone något betona deras kavalleriroll stål-rörslans, som dittills endast ulanerna haft. Ett par regementen förde värja i stället för sabel, men samtliga hade karbin.

Pickelhuvan hade f ö just hos »vårt» regemente fått ersätta en låg grenadjärmössa, som de varit ensamma att bära – och likadant var det, som sagt, med namnet. Fjäderbusken i hjälmen var svart, men för musiken, som vanligt, röd.

Regementet hade ett grunt inskuret standar i vitt med lageromgivna krönta namnchiffer i de fyra hörnen; i mitten likaså lagerkrönt i blått fält en flygande krönt örn och ovan den en krona. Två sekularband för 1804 och 1904 fördes.

Detta standar tilldelades 1900 och fanns sista gången, man sett det, i Stettin. Regementet låg f ö i Bromberg. Dess traditioner omhänderhades i Rikshären av 6. preussiska ryttarregementet och inom Wehrmacht av KR 9 i Fürstenwalde.

Genom att dragonregementena inte hade likvärdiga hästar i hela förbandet räknades de till det lätta kavalleriet tillsammans med husarerna. De kunde just genom att deras hästar i varje regemente till en del voro lättare än de övriga göra tjänst som »husarer» också.

Eftersom kung Gustav V nämndes i ingressen må det kanske omtalas, att även hans gemål var »chef» för ett tyskt regemente, Fysiljärregementet Nr 34 Drottning Victoria av Sverige – och det kan bli anledning återkomma till det förbandet också.

Huvudsaklig källa:

Der deutsche Soldatenkalender 1955, 1968, 1973.

----->>>>>>-----

Program i Danmark

Våra danska vänner bjuder oss som vanligt på en del godbitar under hösten:

Onsdagen den 27/10 leder vår uppskattade gamle vän och medlem, Holger Jacobsen, en diskussion om orientaliska vapen, varvid också för oss tillfälle är givet att få tveksamma vapen bestämda och bedömda av enverkligt framstående expert.

Onsdagen den 8/12 avhålls det sedvanliga julmötet – och vår ordförande hoppas, att han denna gång inte blir ensam om att representera föreningen – varvid Hans Stiesdahl kommer att föreläsa om de senaste undersökningarna vid Tranekær och dess belägring under medeltiden.

Under 1977 kommer det danska sällskapet att anordna kongress, tills vidare fastställt till maj månad.

----->>>>>>-----

Deutsches Waffnen-Journal

har i sina båda senaste nummer haft åtskilligt av intresse för våra medlemmar:

Nummer 9 innehåller en presentation av en försökspistol för den finska armén
en beskrivning av ett besök på Tøjhusmuseet med många utmärkta bilder
en artikel om tjeckiska sidovapen 1918–1945
en lång artikel om den italienska firman Berettas vapentillverkning
en redogörelse för Springfield karbinen 1873.

Nummer 10 uppgifter om fick pistolen .45 ACP
en artikel om parabellumammunition 9 mm
data om skotska blandvapen från 1746 (slaget vid Culloden) och framåt
en artikel om Colt–Sharps bössan.

Kontakta vår bibliotekarie för utlåning.

Hartvig Fleege

Berömda regementen

Tillägnas redaktör Sven Landahl

Femte Donkosackregementet »Kononov»

i tyska krigsmakten

»Tyska» kosacker ha faktiskt funnits en gång, men att det i Hitlers krigsmakt också ingingo kosacker, må kanske synas egendomligt.

1945 fanns det inom Whermacht en 15 kavallerikår helt med kosacker och i denna två färdiga ryttardivisioner samt en, delvis med fotkosacker, under organisation; dessutom fanns det en talrik milis.

De »tyska» kosackerna lydde inte under den tidigare sovjetske generalen Andrej Wlassow, då de politiska målen inte voro de samma. De lydde under en tysk generallöjtnant Helmuth von Pannwitz fältataman över alla kosackhärar. Ryss var däremot generalatamanen Piotr Krassow, och atamanen över Don, Tatarkin.

Traditionerna blevo något märkliga i sin utformning, eftersom en del av de gamla tsaristiska emblemen blandades med de tyska från 1935. Av de sex europeiska »vojsko» (nationerna) för kosacker fanns det inom den tyska hären trupper från Don, Kuban, Ural och Terek, av de sju asiatiska trupper från Sibir. En tradition lyckades kosackerna aldrig få genomförd: de tvingades bära sporrar i tysk tjänst, men de lära ha tagit det med jämnmod, eftersom deras hästar inte voro kosackhästar.

Rekryteringen till de större förbanden startades i slutet av mars 1943, men då fanns det redan massor av kosacker i hären, delvis i stora enheter; Hitler hade förbjudit organiserandet av större förband än bataljon, men detta hade kringgåts. Så småningom förlades centralen för kosackerna till Mlawa i Generalguvernementet.

Hit strömmade nu kosacker — *inte* från de tyska fånglägren!!! — i stora skaror och av många stammar, utöver de ovan nämnda folk som tjerkeser, kirgiser, kalmucker, chedien och ingushen från Kaukasus med flera.

I 2. kosackryttardivisionen ingick tre regementen och bland dem även Donkosackregementet 5, uppsatt av en överste Kononov, som gått över till tyskarna med nästan hela sitt regemente, 436. skytteregementet ur 155. skyttedivisionen. Det hette först för övrigt 120. Donkosackregementet och senare, enligt ovan, kosackbataljonen 600 (som hade en manskapsstyrka på 3.000 man).

5. regementets uniform: »papacha», en hög upptill vidare svart lammskinnsmössa med röd topp och i mössan en blå-röd kokard; kragsspegel med passpoal i gult och stolpar eller stjärnor i silver angivande graden; axelklaffar i grågrönt med passpoal enligt ovan samt band eller vinklar i silver och gyllene stjärnor; på vänster överarm en fyrdelad blå-röd sköld med bokstäverna BD (»Vojsko Donskaja») i vitt ovanför (ursprunglig text var dock endast »Don»); byxorna hade en bred revär i rött.

Så långt verkar ju allt ganska ryskt, men i mössan och på bröstet satt den tyska örnen med sitt hakkors, Men även på högra sidan av bröstet hade dessa donkosacker ett emblem och det var i enlighet med ryska traditioner igen: En röd-blå sköld med ett kors i svart och vitt samt över detta två korsade sjaskas = kosacksablar, siffran 5 samt namnet KOHOHOB med datum 28.X.1941. Han lämnade fö chefskapet för

regementet i februari 1945 för att övertaga ledningen av 3. divisionen; han var den ende av de tre divisionscheferna, som var kosack.

Kosackerna sattes inte in mot sina landsmän, även om det var meningen, att de på hösten 1945 skulle ha överförts till den ukrainska frihetsarmén, utan de tjänstgjorde mot partisaner i Jugoslavien och Italien.

Vid krigsslutet överlämnades de av 11. engelska pansardivisionen till Sovjet. Såväl von Pannwitz, som de flesta av kosackofficerarna avrättades 1946.

Tydligt räknade Waffen-SS in kosackerna i sina styrkor, men von Pannwitz anger i en skrivelse, att detta symboliska överförande skedde för att komma i åtnjutande av bättre underhåll.

Kosackerna hade fö egen trumpeterkår, beriden på skimlar; deras framträdande inom Wehrmacht kan delvis sägas vara anledning till det från 1944 så starkt ökade intresset för kavalleriets återuppstående.

Men, som sagt, märkligt var det nog en gång, att se hela regementen med kosacker i den så välbekanta grågröna tyska uniformen med den typiska stålhelmen!

Källa:

Eget arbete i MS